

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**De Nieuwe En Naauwkeurige Neederlandse Hovenier,
Onderwyzende hoe hier te Lande, onder dit Climaat een
Thuin, met zyn Parken, Paaden, Glintingen en Heiningen
wel zal aangeleid, en hoe de Boomen aan ...**

Te Leyden, 1735

Manier om alle Soorten van Steenvrugten te planten

[urn:nbn:de:bsz:31-139361](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-139361)

6 K W E E K S C H O O L D E R

werd , en de tweede , om dat de hitte de aarde omgeroerd vindende , te sterk op de swakke wortels zoude schynen: Sommige strooijen krooft , of diergelyke tusschen de Reyen der Zaaylingen , omtrent het einde van Juny , dat ik geheel niet kwaad keur , om dat men ze door dit middel voor de Somer-hitte beschut , maar ik vind dat wat moeiljyk , behalven dat men dat over al niet wel kan krygen , en ik weet by ondervinding , dat men ze om fris en sterk te hebben , in de voorzeide Maanden maar moet laten bearbeiten , met de Hakhouw , met wieden , of anderzins , en ik beloof u , dat zy niet zullen behoeven te wyken voor de geene , die men op een andere manier bebouwd of aangekweekt heeft.

IV. H O O F D P U N T ,

Van de Manier om alle soorten van Steenvrugten te planten.

LEERLING.

IK geloof , myn Heer , genoegzaam onderwezen te zyn , van de manier om Karrel-vrugten te zaayen , en te bebouwen , ten minsten , ik denk niet dat gy iets vergeeten hebt , om het my wel te doen begrypen , nu zoude ik wel wenschen te weten , of de Steenvrugten op dezelve manier moeten geplant en opgekweekt werden.

ERVAARE.

Gelyk de Steenvrugten Zaaden zyn van Boomen van een verscheide geslagt en soort , met die der Pitten , de tyd , en manier van die te planten is ook verscheiden , maar wat het Zaizoen belangd , ik kan u met waarheid zeggen , dat men het geheele jaar door Steenvrugten kan planten , maar evenwel zoud ik verkiezing maken van twee zaizoenen , te weten , den Herfst , en het einde van den Winter , dat is November en February.

LEERLING.

't Is wonder UE te hooren zeggen , dat de Steenvrugten t'allerlyd kunnen geplant werden , daar zy veel in verschillen van Pitten , die men op 't einde van February alleenlyk zaaid.

Dat

HOOVEN EN THUYNEN. 7

ERVAARE.

Dat heeft my de ondervinding geleerd, want als men vier douzyn Steenen plant, van een soort van Persikken die men de *Pavie* noemd, zal 'er dlkwils de helft in 't eerste jaar niet van opkoomen, de rest blyft tot het tweede jaar, en zelfs tot het derde jaar in de grond.

LEERLING.

Zegd my de Reden, in dien het UE belieft waarom de eene Steenvrugt zo veel traager voor den dag koomen, als de andere?

ERVAARE.

Ik ben van gedagten, dat den een gauwer open gaat als den ander, en de eene dop meer lugtgaten heeft, en zo vast of hard niet is, als de andere, en de vogt en warmte daar eer doordringende, geven haar eerder haar werking, en doen zegauwer boven staan.

Dat is gewis, want alle natuurlyke dingen trekken hun leven van vogt en warmte, die beide in zodanige Hoedanigheid en veelheid moeten zyn, dat zy malkander niet vernietigen, dat is, dat de hitte de vogtigheid niet overwind, en wederkeerig de vogt geen overhand boven de warmte kan hebben. Om deze Reeden zegt men gemeenlyk, dat de warmte de Werkmeester van alle de werkingen van het leven is, dat haast vernietigd zou weezen, zonder de hulp van de vogt, die voor voedzel diend.

LEERLING.

Zoude men niet wel, gelyk UE my van de Pitten geleerd hebt, myn Heer, het uitspruiten van de Steenvrugten wat kunnen bevorderen, met die in wyn te laten weeken?

ERVAARE.

Dit zoude inderdaad een middel zyn, om die in February geplaat werden, te eerder booven te doen komen, maar om daar wel in te gelukken, is het genoeg de Steenen met een klein hamertje wat foetjes te kloppen, aan de kant daar zy wat vast aan malkander zyn, dit gedaan zynde, moet men de twee doppen weer t'zamen voegen, in geval dat zy gespleeten zyn. En als gy de Steenen die gy planten wild, geopend zult hebben, zo zuld gy een Rey maaken van vier duimen diep in een wel gemest

en

en wel gespit bed, gelyk ik u voor de Pitten heb leeren toebereiden, in welke gy u Steenen ordentelyk zuld leggen, met de punt regt om laag, want uit de punt spruit de wortel: Daar na zult gy een andere rey maken, een voet wyt van de voorgaande, en met deze aarde de voorgaande rey bedekken, en in deze tweede rey zult gy met dezelve order de andere Steenen stellen, en zo met alle de anderen.

LEERLING.

't Is maar voor die men in February plant, dat ik geloof, dat men de dop moet breeken?

ERVAARE.

Ja! buyten twyffel, want dat voor de winter te doen, zonde ze in gevaar stellen van te doen rotten door den regen, of vorst, daarom moet men deze Grondregel niet volgen, als voor die na den winter geplant werden. En die op andere Zaizoenen geplant werden, moet men maar op order rangeeren en schikken, op de manier als ik u gezegd heb, zonder die te openen.

Gy moet ook begrypen dat men het zelve moet doen, met alle andere soorten van Steenvrugten, als Abrikoozen, Pruimen, Amandelen. Behalven de grote Nooten die men niet moet splyten of breeken als die gemakkelyk opengaan, dewelke men anderhalv voet op de rey moet stellen, en de reyendrie voeten (ten minsten) van malkander, de Reden is, om dat deze Nootboomen maar op Laanen en Avenuën geplant werden, of op de eyndens van 't veld, en niet moeten opgenomen werden voor dat zy wel ter degen sterk zyn, en ten minsten vier jaaren gestaan hebben.

Wat de behandeling van het een en 't ander aangaat, ik raad u, het eerste jaar aan de kleine spruitjes of takjes niet te raaken, maar alleen het tweede jaar, in 't begin van Maart, tot een halv voet van de grond, om in de volgende Maand van Augustus te Occuleeren, om beeter vrugt te hebben, gelyk ik u zal aantoonen, wanneer ik u de manier van Enten en Occuleeren zal leeren.

TWE-